

Handläggare

Tove Svensk
Personalchef
Personalavdelningen
Kommunledningsförvaltningen
Tove.svensk@koping.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Organisation och mandat för hantering av visselblåsarärenden i Köpings kommun

Förslag till beslut

1. Kommunledningsförvaltningens personalchef/Hr chef, kanslichef och säkerhetschef utses till rapporteringskanal i enlighet med 5 kap. 2 § Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (visselblåsarlagen) för hantering och handläggning av visseblåsarärenden.
2. Rapporteringskanalen har till uppgift att på verksamhetsutövarens vägnar agera i visseblåsarärenden, och är behörig att så göra. Agerandet ska ske utan godkännande från högre instans i förekommande ärenden, i enlighet med 5 kap. 5 § visseblåsarlagen om rapporteringskanalens oberoende.
3. Rapporteringskanalen har till uppgift att besluta om vilken åtgärd som ska vidtas med anledning av slutsatserna, arbetsrättsliga och rättsliga konsekvenser, samt om polisanmälan ska göras.
4. Rapporteringskanalen har till uppgift att göra polisanmälan i förekommande fall, i övrigt lämnar Rapporteringskanalen över ärendet och sitt beslut om vidare åtgärder till ansvarig förvaltningschef för verkställande.

Ärendebeskrivning

Riksdagen beslutade den 29 september 2021 om den så kallade visseblåsarlagen som innebär ett utökat skydd för den som anmäler allvarliga missförhållanden på en arbetsplats. Lagstiftningen omfattar alla arbetsgivare med mer än 50 anställda, såväl offentliga som privata. En visseblåsarfunktion skulle enligt lagförslaget vara inrättad hos varje berörd arbetsgivare senast den 1 juli 2022. Syftet med lagen är att det ska bli enklare, tryggare och säkrare att rapportera om oegentligheter och missförhållanden, och att visseblåsar ska skyddas mot repressalier från arbetsgivare. Utsätts en visseblåsar ändå för repressalier ger lagen rätt till skadestånd.

En verksamhetsutövare ska utse oberoende och självständiga personer (eller enheter) som ska vara behöriga att på verksamhetsutövarens/arbetsgivarens vägnar

1. ta emot rapporter och ha kontakt med rapporterande personer,
2. följa upp det som rapporteras, och

3. lämna återkoppling om uppföljningen till rapporterande personer.

För Köpings kommuns del innebar den nya lagen att en särskild, extern, funktion för mottagande och utredning av anmälningar från visselblåsare inrättades. Detta för att frågan om opartiskhet i handläggningen inte ska kunna ifrågasättas.

I detta ärende utses funktioner som utgör organisation för att hantera visselblåsarärenden och dess handlingsmandat.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

De som utses får antingen vara anställda hos verksamhetsutövaren/arbetsgivaren eller hos någon som har anlåtats för att hantera rapporteringskanalerna och förfarandena för verksamhetsutövarens räkning. Det finns skäl att ge skydd mot repressalier för de personer som utses.

Administrationen kring en intern visselblåsarfunktion bör vara enkel och att verksamheter själva bör få besluta om rapporteringsväg och ansvariga.

En arbetsgivare är skyldig att utse vilka som är behöriga att på arbetsgivarens vägnar ta emot rapporter, ha kontakt med rapporterande personer, följa upp det som rapporteras samt lämna återkoppling om uppföljningen till den rapporterande personen

När ett ärende bedömts vara ett reellt visselblåsarärende och är färdigutrett ger den externa utredaren en rekommendation till åtgärd. I det här läget behöver den externa utredaren lämna över ärendet till en utsedd grupp (i lagtexten kallas detta Rapporteringskanal) inom Köpings kommun, som har till uppgift att agera utifrån rekommendationerna i rapporten, och som också har ett tydligt mandat att göra så.

Att Rapporteringskanalen som ska agera har ett tydligt mandat för sin uppgift är viktigt. Verksamhetsutövaren ska inte kunna bestraffa någon som på grund av att personen utför sina arbetsuppgifter som behörig person. Om en behörig person är jävig i ett konkret ärende, exempelvis genom att någon i den utsedda Rapporteringskanalen utpekats som ansvarig för ett missförhållande, gäller dokumentet kring muta och jäv, för att säkerställa att den personen inte hanterar den aktuella rapporten. I dessa fall ska övriga i Rapporteringskanalen handlägga ärendet. Skulle det vara så att samtliga i Rapporteringskanalen är jäviga i ett ärende ska kommunchefen föreslå kommunstyrelsen att utse en alternativ Rapporteringskanal för handläggning av ärendet.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunledningsförvaltningens personalchef, säkerhetschef och kanslichef ska utgöra ordinarie Rapporteringskanal utifrån deras respektive kompetensområde och centrala placering i kommunen, och att de i visselblåsarärenden därmed har kommunstyrelsens fulla mandat att agera för att Köpings kommun därigenom ska kunna följa visselblåsarlagstiftningen fullt ut.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-11

Kopia till

Kommunledningsförvaltningen

David Schanzer-Larsen
Kommunchef

Tove Svensk
Personalchef